

Hoofdredacteur ESB,
Associate Professor RSM Erasmus University
a.jolink@sdu.nl

De Economische Canon

Enige jaren geleden organiseerde de *European Conferences on the History of Economics* (ECHE) een congres over de canon in de geschiedenis van het economisch denken. De gedachte van de organisatoren was eenvoudig, en academisch, waarbij de deelnemers werd gevraagd welke auteurs, teksten of boeken behoren bij het referentiekader van de economische wetenschap. Een bonte stoet van economische geschriften en geleerden, zoals Adam Smith, Marx, Ricardo en Samuelson, kwam voorbij. De pleitbezorger van Leonardus Lessius als belangrijkste econoom stond nog wat alleen, maar uiteindelijk sloot het congres af met een heuse bundel: *The Canon in the History of Economics* (Psalidopoulos, 2000). Onlangs kwam de canon weer voorbij bij de inrichting van de Academia Vitae te Deventer, alwaar de noodzaak van een lijst met boeken het ankerpunt moest gaan vormen van het instituut. De aanwezigen putten zich niet alleen uit in het benoemen van favoriete boeken, maar bestreden elkaar ook met het verwerpen van suggesties van anderen. Zoveel mensen, zoveel wensen.

Zeer recentelijk werd Nederland opgevrolijkt met De Canon van Nederland. Van hunebedden tot Europa in vijftig stappen, als een ganzenbordspel gepresenteerd. Nederland leert hoe het zich heeft ontwikkeld tot het land waarin we leven. De vijftig stappen liggen voorlopig vast, maar de *Neanderlander intellectuensis* roert zich al stevig om aan te geven dat er nog ontbrekende stappen zijn in het stappenplan van de Commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon. En de commissie beroept zich op de herkenning van de meester in de beperkingen aangebracht.

De canon van Nederland is vooral bedoeld voor het onderwijs. De achterliggende gedachte zal waarschijn-

lijk geweest zijn dat het nuttig is het heden en verleden in het aangename te verenigen om op die manier wat meer eenheid in de verscheidenheid te creëren: *E pluribus unum*. Uiteraard valt er dan nog genoeg om over te twisten (is Erasmus nu in Rotterdam of in Gouda geboren?) maar een beginpunt is er.

Een discussie over een canon is altijd wat ongemakkelijk. In het geval van de ECHE-bijeenkomst werd ieder vrijgelaten zijn of haar eigen canon samen te stellen. Het proces zou men als democratisch kunnen beschouwen maar het eindproduct gaf niet veel leidraad voor, of inzicht in, het referentiekader van de economie. Het opleggen van een canon als ruggengraad van een instituut leidt ook niet noodzakelijk tot een harmonieus gedeeld cultuurgedoe en daarbij ligt twist of onderdrukking op de loer. De benadering van de canoncommissie levert een aardig beginpunt op met 'vensters' op verdieping. Zo kunnen leerlingen en leerkrachten zelf een invulling geven aan het referentiekader van Nederland.

Een discussie over een canon in de economie, en/of de economische wetenschap ontbreekt. Dit kan een uiting zijn van een gezonde zelfkennis waarin we allemaal wel weten hoe het zit, maar dit zal in geen geval gelden voor de nieuwkomers. Het kan ook een uiting zijn van een ongezonde zelfoverschatting waarin we allemaal wel denken te weten hoe het zit, maar waarin niemand het echt weet. De laatste reden lijkt meer voor de hand te liggen, gezien de stelselmatige afbouw van een (notie van een) canon in het hoger onderwijs, waardoor studenten en alumni veel weten van het laatste van het laatste, maar het referentiekader zelf moeten invullen. Naar analogie van de canoncommissie zouden economen een eigen canon behoren op te stellen met soortgelijke doelen:

- een canon voor alle economen;
- niet als vehikel voor politieke willekeur; wel een canon die betrokkenheid oproept;
- geen praalgraf, maar levend erfgoed;
- geen lijstjes, maar vensters;
- kennismaking met de canon als vanzelfsprekende bagage;
- etcetera.

Nu *de Volkskrant* onder leiding van Plasterk en Dijkgraaf de Canon voor de Bètawetenschappen gaan formuleren, wordt het ook tijd om de economen van Nederland de Economische Canon te laten opstellen.

Dit is een open uitnodiging: economen van de lage landen, verenigt u! Welke personen, feiten, objecten, teksten etcetera moeten worden opgenomen in de Economische Canon? Reacties naar esb@sdu.nl.